

Methodieken en werkvormen

Module 7: Motivatietechnieken en groepsproces - “Rollenspel”

Maker: Scouting Nederland (Commissie Trainingen en Vorming)

Functie: N.v.t.

Datum van productie: 11 februari 2015

Module 7 Motivatietechnieken en groepsproces

Leeftijd: (bege)leiding van scouts van 15 t/m 21 jaar

Duur: 25 minuten

Groeps grootte: (sub)groepen van 4 tot 5 personen

Locatie: Binnen/buiten

Korte inhoud:

(bege)leiding laten nadenken over manieren van omgang met jongeren.

Dit is geen officieel document van Scouting Nederland, maar is door Scouting Nederland geselecteerd omdat het een goed voorbeeld is van hoe je zelf met dit onderwerp aan de slag kunt gaan. Hierdoor kan het zijn dat sommige onderdelen van dit document niet geheel overeenkomen met wat Scouting Nederland normaal communiceert.

Rollenspel

Doel: leiding na laten denken over manieren van omgaan met jongeren.

Methode: in een rollenspel wordt een situatie geschetst waarop de begeleider of adviseur moet inspelen. Hij of zij kiest daarbij één leiderschapsstijl (laissez-fair, democratisch, autoritair), die er duidelijk uit moet komen. Deze situaties worden dan in de groep doorgesproken en becommentarieerd. Wat was het effect van de leiderschapsstijl? Had een andere stijl meer effect gehad? Eventueel kan de optimale stijl worden uitgespeeld.

De cursusstaf speelt eventueel het eerste rollenspel. Daarna kunnen cursisten op individuele basis worden gevraagd de situaties uit te spelen. Ze krijgen dan een opdrachtkaartje met hun rol en wat ze moeten doen.

De leiderstypen moeten niet belachelijk worden gemaakt, de jongeren moeten realistisch reageren. Indien er bij de cursisten bruikbare situaties zijn, zouden deze in de rollenspelen gebruikt kunnen worden. Pas hierbij wel een beetje op dat je mensen niet voor gek zet met zeer naar de persoon wijzende situaties.

Situatie 1

De speltak:

Jullie zijn een gemengde speltak, die al wat langer bij elkaar is. Jullie opkomsten zijn op vrijdagavond. Er zijn in totaal 13 leden: 5 meiden en 8 jongens. Het programma wordt al geruime tijd door de jongeren zelf gemaakt zonder dat de begeleiding er veel aan hoeft te doen. De speltak doet zeer actief mee aan de acties van de Scoutinggroep om wat extra geld in de kas te krijgen, zoals de jaarlijkse rommelmarkt. Het programma voor de expeditie is grotendeels klaar en ook dat ziet er weer goed uit. Nog een paar maanden, en dan is het weer zo ver (het is nu voorjaar).

Sinds de rommelmarkt staat er in het gebouw een goed werkende tv. Het programma bestaat de laatste weken dan ook uit voor de buis hangen en koffie drinken.

Een aantal wat actievere leden ergert zich hier aan en wil graag weer tot een echt programma komen. Het lukt hen echter niet. Zij zoeken steun bij de begeleider.

De begeleider of adviseur:

Je draait al een aantal jaren mee. Dit jaar ben je eindelijk naar een training geweest en daar heb je wat nieuwe ideeën opgedaan. Je hebt een aantal exemplaren van de gids voor jouw speltak gekocht en wil die in de afdeling promoten.

Situatie 2

De speltak:

De speltak bestaat uit 14 leden, vooral uit veel jongere leden. Negen van de veertien leden zijn afgelopen zomer overgevlogen. De meeste leden komen uit een wijk waar veel flats staan en waar weinig 'groene' ruimte is om te spelen. Doorgaans zijn deze 'nieuwe' explorers een tikkeltje luidruchtig. Het Scoutinggebouw ligt net buiten de stad, aan de rand van een groot bos.

De speltak is in tweetallen op hike tijdens een weekendkamp. 's Avonds komen jullie op afgesproken punten bij elkaar. De begeleider of adviseur loopt ook mee. Eén van de jongeren heeft in een dorp een smartphone gestolen. De andere jongeren weten dit dezelfde avond al. De begeleider of adviseur komt er pas de volgende dag achter, omdat één van de overige leden per ongeluk zijn of haar mond voorbij praat tijdens een gezamenlijk kampvuur. Jullie zijn inmiddels al twee dagen lopen van de winkel vandaan.

Rolverdeling:

Rol 1 en rol 2: de dader en zijn of haar maatje.

Rol 3: de jongere die zijn of haar mond voorbij praat.

Rest van de speltak: weet er van, maar niet precies wat en hoe.

De begeleider of adviseur:

Uiteraard kun je diefstal niet tolereren. Maar hoe los je dit op een goede manier op? De meeste explorers ken je nog niet erg lang, en de ouders van al die 'nieuwe' leden ken je nog niet.

Situatie 3

De afdeling:

Bij de speltak zit sinds kort een nieuwe jongen die van buiten Scouting komt. Hij is bij iedereen reuze populair en is razend enthousiast. Zo'n actief lid heb je er in jaren niet bij gehad.

De speltak bestaat verder uit 7 meiden en 4 jongens. De speltak is ontstaan uit het samengaan van de vroeger aparte speltakken voor meiden en jongens. De meiden gaan allemaal naar de ene middelbare school, en de jongens naar de andere middelbare school die de stad rijk is. Er is nog steeds een duidelijke scheiding tussen deze twee groepjes. Echter, de nieuwe jongen kan het duidelijk met beide partijen goed vinden, en de stemming is er zeker op vooruit gegaan.

Binnenkort zal hij geïnstalleerd moeten worden. Maar daar ligt er een probleem, hij weigert om een Scoutfit aan te schaffen. De andere explorers hebben dat wel en dragen dat bij officiële gelegenheden. Dat is ook het groepsbeleid. In de speltak is daar nooit discussie over geweest. Maar nu beginnen de leden te twijfelen aan het nut van een Scoutfit.

De opkomsten houden jullie in een clubhuis, vlak bij het gemeentehuis. De Scoutinggroep zit redelijk krap bij kas, maar de nieuwe burgemeester zat vroeger zelf bij Scouting, en heeft de subsidiekraan nog even open kunnen houden. De gemeente doet elk jaar op bijvoorbeeld Koningsdag een beroep op de Scoutinggroep om wat hand- en spandiensten te leveren voor bij het vlag hijsen, etc.

De begeleider of adviseur:

Gelukkig zijn jullie met z'n tweeën: een vrouw als begeleidster van de meidenafdeling en een man als begeleider van de jongensafdeling. Jij staat vierkant achter het groepsbeleid. Al is die jongen nog zo goed en zo aardig, als hij geen Scoutfit aanschafft moet hij maar van Scouting af.